Posamezna številka: 1 krono.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 12. uri z datumom naslednjega dne ter stane mesečno 180 K, polletno 90 K, četrtletno 45 K, mesečno 15 K. Inserati po dogovoru. Pri večkratni objavi popust.

Naroča se pri upravi „TABORA“, MARIBOR, Jurčičeva ulica štev. 4.

POŠTNINA PAVŠALIRANA

TABOR

Posamezna številka: 1 krono.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 278. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, desno. Telefon št. 94. SHS poštnočekovni račun štev. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: II. Maribor, petek 21. januarja 1921 Številka: 16.

Smrt vojvode Mišića, generalisima naše vojske.

Sporazum v vprašanju naše severne meje. — Pred novo boljševiško ofenzivo.

Volitve v Primorju.

Maribor, 20. januarja.

Naši bratje, ki žive na ozemlju, ki pripade po rapallski pogodbi Italiji, stoje pred važnim momentom, pred državnozborskimi volitvami. Nikoli nismo sanjali, da bo kdaj katerikoli del našega naroda pošiljal svoje zastopnike v Rim, toda zgodilo se je in v to se moramo za enkrat uživeti.

Volilni sistem je v Italiji isti kakor pri nas — proporcijonelen in volilno pravico imajo kot pri nas vsi moški, ki so dovršili 21 leto starosti. Glede vprašanja, kdo ima pravico udeležiti se predstoječih volitev, so izdale italijanske oblasti natančne odredbe. Te odredbe so prikrojene, kakor je samo ob sebi umevno, v prvi vrsti v korist članov italijanskega naroda ter v škodo naših bratov. Vendar pa ima ozemlje, na katerem so bodo vršile naknadne volitve, ogromno jugoslovensko večino. Vprašanje je le, kako bo ta večina nastopila.

Kdor misli narodno in trezno, ta je že zdavnaj na jasnem, da morajo postaviti naši bratje le eno enotno listo, ker bi vsako cepljenje v stranke bilo naravnost nedopusten zločin. Vendar pa žalibog, temu najbrže ne bo tako. Stranke, ki so obstojale poprej, to so demokrati, klerikalci in narodni socijalisti bodo postavili gotovo skupno listo. Malo upanja pa je, da bi se tej listi priključili tudi komunisti, stranka, ki se je posebno zadnji čas v našem Primorju nepričakovano razširila.

Vzrok, da se je komunizem tako razširil je iskati prvič v intenzivni agitaciji komunistov, v drugi pa v dejstvu, da je obilo naših ljudi prišlo do napačnega prepričanja, da zamore edino komunizem, ki po njihovem mnenju zamore zrušiti Italijo, ugodno in hitro pomagati do osvobojenja. Radi tega tudi večina onih Jugoslovenov, ki so na sedaj Italiji pripadlem ozemlju, niti najmanje ne čuti komunistično v onem pravem smislu ideje komunizma. Ali komunisti so kljub temu vendarle, saj je za stranko pač vseeno, ali oni, ki glasuje zanjo, čuti res še z njo ali ne, samo da zanjo glasuje.

Takih komunistov pa je mnogo več, nego si mi tu predstavljamo. Navesti hočemo za primer samo eno vas. Vas šteje 500 prebivalcev, leži na ozemlju bivše Kranjske ter je brez izjeme trdo slovenska in izrazito kmetska. V tej vasi sta obstojali doslej dve izobraževalni društvi, eno napredno in eno klerikalno. Par idealnih narodnih mož je sedaj poizkusilo združiti obe društvi v eno izrazito narodno in nestrankarsko, toda na tozadevnem sestanku se to ni zgodilo, pač pa so prodrli komunisti ter je društvo prešlo v komunistične roke. Komunistična organizacija šteje v tej mali vasici nad 100 vpisanih članov, samih moških in volilcev.

Nedvomno je torej, da bodo komunisti postavili pri predstoječih volitvah lastno listo in vsedvomno je tudi, da bodo na celi črti prodrli. To je žalosten pojav zavedenih, ki ne vedo kaj delajo. Toda kljub temu bi stvar ne bila tako opasna, ako bi jugoslovenski poslanci narodne in komunistične stranke sklopili skupen parlamentaren klub. Na to pa zopet skoro ni upati. Jugoslovenski komunistični poslanci se bodo v Rimu nedvomno priključili ostalim italijanskim komunističnim poslancem. Da se pa v klubu italijanskih komunistov ne bodo mogli udejstvovati kot Jugosloveni, o tem pač ni dvoma. Posledica temu bo, da bodo s tem dobili Italijani v roke najsijajnejši argument proti naši borbi za Primorje. Na podlagi tega bodo svetu dokazali, da Jugoslovenov v Primorju ni toliko, kolikor smo jih mi razglašali.

Volitve v Primorju groze postati tako za nas nov hud moralen udarec. Ako pa se to še da preprečiti, potem bi bila naloga merodajnih krogov, da se lotijo resnega in vztrajnega dela, da otvorijo intenziven volilni boj, ki bi odprl še v pravem času oči onim tisočem, ki so se dali preslepiti od raznih Tumov, Regentov itd. Vsekakor pa mora tudi naša svobodna domovina posvetiti tem volitvam vso ono pažnjo, ki jo zaslužijo.

Kriza Avstrije.

Kriza avstrijske republike se bliža višku in treba je, da smo budni in da se ne damo prehiteti nepripravljeni od dogodkov, ki globoko tangirajo tudi jedro nas samih. Danes se sicer še ne more prorokovati, kaj se bo zgodilo, gotovo pa je eno: da se nekaj mora zgoditi. Avstrijska republika se nahaja v konkurzu in vprašanje je le, kako se bo ta konkurz završil.

Kakor pri vsakem konkurzu, tako so tudi pri konkurzu avstrijske republike možni trije izhodi: prvi izhod je likvidacija in razpust, drugi združitev z Nemčijo in tretji pa založitev s tretje strani.

V slučaju likvidacije in razpusta se avstrijska republika ukine, njeno ozemlje pa se razdeli med mejaše; v prvi vrsti med Jugoslavijo in Cehoslovaško. O tem prvem slučaju se te dni na neoficijelnih mestih mnogo govori, posebno naši Nemci razpravljajo čisto resno o tem. V tem razpravljanju gredo že tako daleč, da trdijo celo, da bi se v tem primeru pomaknila jugoslovanska meja na Semmering.

V slučaju združitve z Nemčijo, bi se avstrijska republika ne likvidirala v bistvu, pač pa bi se likvidirala kot samostojna država. Obdržala bi sicer svojo vlado, toda ta vlada bi ne bila več državna, ampak samo deželna. Gotovo pa je eno, da bi v tem slučaju prišlo do korekture njenih mej in to pred vsem na jugu, kjer bi mi dobili Spilje, Radgono in Koroško.

V slučaju založitve s tretje strani bi avstrijska republika ostala tudi nadalje samostojna država. Njena pasiva pa bi krila kaka druga država; v tem slučaju v prvi vrsti Francija, ker ima pravzaprav samo ona interes na tem, da avstrijska republika ostane.

Prvi slučaj se zdi skoro najmanj verjeten. Proti bi bili v prvi vrsti avstrijski Nemci, v isti meri pa seveda tudi mi sami, čeprav bi se antanta, osobito Francija končno temu morebiti ne protivila. Avstrijski Nemci bi bili proti, ker bi bili s tem razkosani, mi pa, ker bi se s tem število Nemcev v naši državi nevarno pomnožilo. Res je sicer, da je bilo vse ozemlje do Semmeringa nekoč naša last, da so tudi temelje Gradcu postavili nekoč naši pradedje in da bi mi imeli zgodovinsko do njega popolno pravico, toda — danes je ponemčeno in se ne da nič poslovaniti.

Drugi slučaj bi ne zadel nikjer na

Dr. Fran Tuđan:

Priče davnine.

Zelo bi se motil tisti, ki bi mislil, da je bilo na naši zemlji vedno tako, kakor je danes. Zemlja z vsem, kar je v njej in na njej, je živ organizem in je torej podvržena razvoju. Zemlja se neprestano menja in neprestano se menjajo tudi bitja, ki na njej žive. Tam, kjer je danes suha zemlja, bučalo je nekdaj globoko morje, a kjer je danes morska gladina, zeleneli so nekdaj bujni travniki in gosti pragozdi.

Dočim je danes na daljnem severu in jugu v polarnih krajih večen mraz, sneg in led, bila je doba, ko se ti kraji kopali v žaru toplega solnca, ko je tudi te kraje pokrivalo sočno rastlinje. V prirodi se vse menja — staro umira in izginja, a na njegovo mesto prihaja mlado, novo, pa v teku časa se postara tudi to in pogine. Da je na naši zemlji v prejšnjem davnem času bilo čisto drugače kakor danes, to moremo lahko sklepati in za to imamo tudi nepobitne priče. Zastonj bi bilo, sklicevati se na to in ono, ker so te priče tukaj: tu so neme in nepremične in bude v nas davne slike davnega življenja.

Te priče so one okamenine, ki jih nahajamo brez števila povsod, kamorkoli stopimo z nogo. In te nam razkrivajo prošlost naše zemlje, razkrivajo življenje na njej. Kdo med nami še ni videl raznih školk, polžev in podobnega, kako leže v trdem apnencu in dolomitu ali v prhkem laporju in peščenjaku! Ali smo se kdaj ustavili pred tako majhno okamenelo živalico in se vprašali: Od kod je prišla? Ogledamo si jo in čudimo se jej ter vidimo, da take živalice zamorejo živeti le v morju. In če je tako, potem so naše nebotične planine bile nekdaj pokrite z morsko gladino. In res je tako. Pa koliko takih dokazov nam pa leontologija, s katerimi nam ona počasi, a vztrajno odpira pot v tajne davnine našega rodu, naše matere zemlje! Danes so okamenine, ostanki izumrlih živali in rastlin znatno razjasnile tudi najdaljšo prošlost zemlje in z neko sigurnostjo zamoremo govoriti o tej prošlosti. Okamenine so naši dokumenti in naše listine. Treba jih je le znati čitati.

Iz teh dokumentov izvemo med drugim, da je na naši zemlji bila doba — takozvana permska doba — katere bi, če bi jo mogli pričarati, ne poznali. Vse, kar je tačas bilo in živelo na zemlji, vse to nam je tuje in neznano: rastline i živali. Gozdi so se razprostirali v nedogledne daljave, a kaki gozdi? Nitl sledu ni o njih o današnjih drevesih. Bujno so rastli pragozdi velikanske praproti in razni kalamiti, a po njih je lazila množina žuželk in pajkov, pod njimi so gomazeli stonožniki in škorpijoni in prežali na svoj plen. Ptičjega glasu ni bilo slišati, ker v oni dobi zemlja še ni poznala pernatnega sveta. Po močvirjih in okolo njih — a teh močvirji je bilo mnogo — so se vlačile ogromne amfibije, labirintodonti. A med tem permskim svetom je skoraj gotovo najbolj čudovita familija plazivcev, ki so se ravno v tej dobi prvikrat pojavili na zemlji. Bili so v tej dobi zelo razširjeni po celi zemlji, ker se nahajajo njih ostanki na Češkem, v Franciji, v Zedinjenih državah severne Amerike in drugod. Ce motrimo njihove okostnice, bi komaj mogli trditi, da so to praočetje današnjih kuščarjev, in težko, da bi si človeška domišljija mogla zamisliti bolj čudovitega kuščarja, kakor je naozaurus. Ta permski kuščar, ki je bil velik kakor pes, imel je na svojem hrbtu veliko „jadro“, a v kako svrho, kdo bi to vedel! Sele na okostju, ki so ga našli v naplavljenih plasteh reke Wichta River v Texasu, v severni Ameriki, se je razvidelo, da je to jadro nosil na plečih. Na tem dobro ohranjenem okostju se spozna, da so se gotovi izrastki hrbtenih krempljev nenavadno podaljšali, da tvorijo pravcati plitve. Vsaka plitva je polna postranskih bodljik, ki so se porazvrstile kakor prečke na jarboli, odtod tudi značilno ime naozaurus, kar bi pomenilo „kuščarladja“. Najbrže se je med posameznimi plitvami nahajala koža, kakor hrbtena plavut pri ribi in tako je naš naozaurus bil opremljen z nekakim jadrom. Zobje so mu bili razvrščeni tako, da najbrže ni mogel zapreti žrela. Naozaurus je bil zelo razširjen, kar lahko sklepamo po njegovih skeletih, ki se nahajajo sedaj v Franciji, na Češkem, pa tudi Severni Ameriki. Prebival je torej na ogromnem kompleksu zemlje in bil je brez dvoma nevarna zver, ker mu je bilo žrelo — oboroženo z ostrimi zobmi. Ce je naletel na kakega labirintodonta, razvil se je krvav boj na življenje in smrt. Glede svojega jadra ni bil osamljen, ker je imel najbližje rodbine v čudnem plazivcu pelikozauru. Ta pelikozaurus je sodobnik naozaura: živel je v permski dobi poleg mnogih labirintodontov, plažeč se neprestano okolo močvirij.

To je bilo v daljnji davnimi pred mnogimi milijoni let. V teku te dolgotrajne dobe menjala se je zemlja neprestano, menjalo se je življenje na njej, zginili so naozauri, izginili peliko-

velik odpor, razen pri Franciji, ki je principijelno proti taki rešitvi. Avstrijski Nemci bi bili s tem zadovoljni, zadovoljni bi bili v polni meri pa tudi mi, ker bi na ta način dobili nazaj našo nam ukradeno zemljo. Sodi se, da bi proti temu tudi Nemci iz Nemčije ne bili, čeprav bi jim priključitev Avstrije ne prinesla ne le prav malo koristi, pač pa obilo novih nadlog.

Tretjo rešitev bi avstrijski Nemci najbolj pozdravili in tudi mi bi principijelno ne bili proti, toda vprašanje je, če je ta rešitev sploh mogoča. Avstrijska republika ni le slučajno pasivna, ona je pasivna, ker mora radi svojega ustroja biti pasivna in ostala bo pasivna za vse večne čase. Njej ne pomaga nikako posojilo, ker ga ne bi mogla nikdar in nikoli vrniti, pač pa bi v doglednem času potrebovala zopet podporo. Ako so Francozi na to pripravljeni, jim tega nihče ne bo branil, gotovo pa je, da veduo ne bodo pripravljeni in da se bodo končno naveličali metati milijone v prepad brez dna. Ta rešitev torej, če pride do nje, ne bo nikoli pomenila resnično rešitev, nego le odgoditev krize.

Ker se pa to da matematično dokazati, obstoja v tej rešitvi velika opasnost. Denar, katerega bo Francija vlagala v avstrijsko republiko, bo, ko se bode tega naveličala ter bo prisiljena pristati na drugačno rešitev, zahtevala nazaj od onih, ki bodo dediči avstrijske republike. In ker bomo mi dediči, mi Jugosloveni, Cehoslovaki, Italijani in Nemci iz Nemčije, je dolžnost nas vseh, da se odločno postavimo že sedaj proti tej odgoditvi krize na našo škodo in na naš račun.

Notranja in zunanja politika.

* **Protić je propadel.** Radikalni klub je imel v sredo posvetovanje o poročilih Protića in Pašića ter se je popolnoma izjavil za Pašićevo politiko.

* **Kriza v zemljoradnički stranki.** V zemljoradnički stranki je prišlo do krize, ki bo imela za posledico morda celo razbitje zemljoradničkega kluba. Na zborovanju odbora v sredo je bilo namreč sklenjeno, da zemljoradniki ne gredo v vlado. Ta sklep so izsilili člani iz Srbije, ki stoje pod uplivom Protićevih intrig, dočim so poslanci iz ostalih ozemelj odločno proti tej taktiki ter soglaša ž njimi tudi del poslancev iz Srbije. Kako se bo spor rešil nadalje bodo pokazali prihodnji dnevi.

* **Komisija za pogajanja z Italijo.** V trgovinskem ministrstvu se vrše predpriprave za trgovsko politična pogajanja z Italijo. V komisijo bodo delegirani tudi dr. Trumbić, M. Popović in dr. Gregor Žerjav.

* **Hud poraz Grkov v Mali Aziji.** Grške čete so v bojih s Turki v Mali Aziji doživele hud poraz. Kemalisti so razbili grško vojsko na planini Iskicheir Kempu ter jo vrgle popolnoma nazaj. Grške izgube so jako velike ter se njihove čete neprestano umikajo. V Carigradu vlada radi tega veliko veselje, vse ulice so v zastavah. Grški listi skušajo poraz prikriti ter se pri tem poslužujejo stare metode o prostovoljnem umikanju in regrupaciji.

* **Angleško-ruski sporazum nemogoč.** Dolgotrajna pogajanja med Anglijo in sovjetsko Rusijo se bližajo svojemu neplodnemu koncu, ker se sovjetisti nočejo zavezati, da ne bi več poizkušali razširiti boljševizma čez ruske meje. Anglija bo pogajanja sedaj definitivno ukinila.

* **Upor Wranglovih vojakov.** V Cataldži nastanjeni Wranglovi vojaki so se uprli ter razorožili vse častnike. Nad upornike so bili poslani francoski kolonijalni oddelki, ki so upor zadušili.

* **Pred rusko-romunskimi mirovnimi pogajanji.** Madžarski dopisni urad javlja iz Bukarešte: Cičerin je odposlal v četrtek romunski vladi ponovno depešo s pozivom, pričeti mirovna pogajanja ter določiti delegate in kraj, kjer bi se vršila. Romunska vlada je odgovorila, da se lahko nesporno prične z mirovnimi pogajanji, ako sprejme Rusija pogoje romunske vlade kot bazo. Kakor hitro bo Rusija ugodila temu, odpošlje Romunija svoje delegate.

Zanimivosti.

Tragedija Silvestrove noči. Voda ima čudno lastnost, da ne trpi v svojem dnu mrličev. Bori se ž njimi, dokler jih ne premaga in potem jih dvigne na površino in če le more tudi na breg. Ta čudna lastnost vode je pomagala odkriti že več zločinov in za to je voda za hudodelce naravnost izdajalka. V Škorklji pri Trstu je stopila pred meseci v službo posestnika Gjurovića hiš. štev. 232 lepa 25 letna služkinja Katarina Segovićeva. Mladega posestnikovega sina, uslužbenega v prosti luki kot skladiščnika, je to dekle zamikalo in pričel je ž njo ljubavno razmerje. Oče je vse to videl, toda rekel ni nič in mlada zaljubljenca sta vživala vso srečo prostе ljubezni, dokler ni prišel dan bridkega konca, ki je napočil istega dne, ko se je za vedno poslavljalo od nas staro leto 1920. Na Silvestrovo sta mlada ljubimca popivala skupaj z očetom nekje v mestu, potem pa so se vsi skupaj napotili domov. Dospevši domov je šel oče spat, sin in Katarina pa sta šla v njeno sobo, kjer mu je dekle povedalo, da njuno ljubimkovanje ne bo ostalo brez posledic. Ljubimca to ni posebno razveselilo in nastal je prepir, v katerem je Katarina potegnila velik kuhinjski nož ter ga pokazala ljubimcu, češ: „Ta bo tvoja smrt, ako me pustiš!" Ljubimec pa tudi ni zaostal, potegnil je iz žepa samokres ter ga nameril proti dekletu in, ali je bil slučaj ali ni bil, to bo sodišče dognalo, samokres se je sprožil in Katarina je obležala mrtva. Kaj sedaj? Mladenič je prijel Katarino ter jo — vrgel na dvorišču v vodnjak. Preteklo je štirinajst dni. Nihče ni vedel za zločin in bi morda tudi nikoli ne bil izvedel, da ga ni izdala voda. Ko je v soboto prišla neka ženska po vodo, je nenadoma zapazila v vodnjaku na vodni površini mrtvo truplo. Prestrašena je zbežala na finančno postajo, od koder je pozneje prišel neki narednik ter izvlekel truplo iz vodnjaka. Truplo je bilo že tako nagnito, da se ni dalo ugotoviti identitete, vendar pa je sum takoj padel na Gjurića, ki je bil areliran ter je pri zaslišanju vse priznal.

Dnevna kronika.

— **Šolnik dr. Vrstovšek** še vedno ni nastopil službe, za katero vleče mastno plačo, ampak pohajkuje po mariborskih ulicah in „vzgaja" svojega sinčka. Sad te njegove pedagogike pa je enak njegovemu delu pri poverjeništvu v Ljubljani, namreč ničli. Kajti njegov nadebudni sinko Zdenko je imel minulo soboto zopet pri sodniji obravnavo radi „rauferije" in razbijanju svetilk. O tem piše celo „Straža", samo da je radi lepšega spremenila imena, v resnici pa misli svojega šolnika iz Wildenreinerjeve uliše, kateremu tudi ni hotela zapisati ne ene besede v obrambo, ko so časopisi minuli teden razkrinkali njegovo nedelavnost v Ljubljani.

— **Kdor vedoma neresnico govori.** Kdor vedoma n resnico govori, ta laže, pravi katekizem, torej laže tudi zadnja „Straža", ko trdi, da podpirajo „Tabor" Nemci, ko sama prav dobro ve, da je to neresnica. Z isto pravico bi mi lahko isto očitali „Straži", toda ker nočemo vedoma govoriti neresnice, to raje opustimo. Nam je „Straže" žal, da se smeši s takimi lažmi.

— **Kaj je z novim vladnim komisarjem?** Ne vemo, ali se g. dr. Leskovar res tako težko loči od neprenapčnega korita na mestnem magistratu, ali se g. dr. Poljancu ne mudi posebno prevzetje novega mesta. Nič namreč ne slišimo, da bi se bili vladni posli enega že oddali ozir. izročili drugemu, čeprav se nas je zagotavljalo, da novi gospodar že v soboto prevzame svojo službo. Tako po strani slišimo, da je dr. Leskovar ravno ob času, ki je bil določen za predajo mestnega magistrata, odpotoval nekam v Nem. Avstrijo. Če bi se bilo to zgodilo kdaj pozneje med letom, bi to že ne bilo tako važno ali se taka predaja izvrši par dni preje ali pozneje. Toda zdaj smo v začetku leta, treba je urediti račune oz. proračune mestnega gospodarstva in treba je izvoliti ozir. določiti novi mestni sosvet in treba je, da mesto, kakor je Maribor zdaj, vendar že ve, kdo je gospodar. Javnost ima pravico zahtevati pojasnila, zakaj se mestno kolo ne vrti ne nazaj, še manj pa naprej.

— **Razmere v Mestni hranilnici.** Živo nam je v spominu, kako so klerikalci hiteli polastiti se oblasti nad Mestno hranilnico. Dr. Leskovarjev dekret za vladnega komisarja je počival še v poštnih zavojih iz Ljubljane proti Mariboru, ko so klerikalci že imeli vse do pičice urejeno in preskrbljeno, kako bodo zajurišali nad tem denarnim zavodom. In ko je bilo vse urejeno, so kar čez noč izvršili svoj juriš; nocoj je bila hranilnica še naša, jutri zjutraj so jo že klerikalci imeli v svoji oblasti. In še v zadnjem zdihljaju klerikalnega gospodstva na magistratu so preskrbeli eks-poverjeniku dr. Vrstovšku gorko gnezdece ravnatelja ali nekaj sličnega na tem zavodu. In kaj smo storili mi sedaj, ko je zapihal drugi veter? Vse izgleda, kakor da bi ta izpremenba nikogar od nasprotne stranke nič ne brigala. Pa se bo treba zelo resno pobrigati in to takoj!

— **Nemec iz rajha o kulturi Slovencev.** V mesečniku „Deutschland" je razpravljal pred začetkom vojne nemški učenjak von Rothmer o položaju Nemcev med Dravo in Adrijo. Piše o nekulturi Slovencev in se o njih izraža sledeče: **„Ein geschichtsloses, halb barbarisches, winzig kleines Volk, das in düsteren modrigen Blockhütten ein troglodytisches Dasein führt, kann den Besitztum der Deutschen nicht ernstlich bedrohen."** Ni le ta izbruh besnega sovraštva ob enem višek hvalisane nemške temeljitosti in lažiučenosti?

— **Pod nemško komando** je še tudi požarna bramba na Spodnji Polskavi, kjer gerentuje nemškutar Kopriva, kar smo tudi že poročali okrajnemu glavarstvu.

— **Vspeh ponemčevalnih šol pretekle dobe.** Kmetiško slovensko dekle, ki je hodila 5 let v ljudsko šolo mariborske okolice piše svojemu prijatelju tako-le: „Liber Adam! Mahe inen zu wisen das ih ire libe kharte mit fraide erhalten und ales fernomen was si geširiben ham es tet mih sair gefrain ven si mehten khomen auf urlaub najes ist nichts ire gerte fraindin Ana."

— **Komunisti in jabolka.** Kako je „Straža" dobro informirana, se vidi iz tega, da v štev. 4 letošnjega leta obdelava gostilničarja Mareka v Krčevini ter trdi, da se tam v njegovih lokalih rovari proti občinskim gerentom v Krčevini in Lajteršbergu in da se v gostilniški verandi zbirajo na sestanke komunisti. Nismo prijatelji Nemcev, slučajno pa vemo iz gotovega vira, da ta napad ni opravičen in da so v Marekovi verandi naložena že od začetka oktobra mesto komunistov jabolka, ki so resnici na ljubo povedano rudeča in gotovo izvirajo samo od tod „Stražine halucinacije!?

— **Mestno knjigovodstvo** v Mariboru bo izdalo nove sladkorne izkaznice in sicer za hišne lastnike: Notranjega mesta (Koroška cesta) od dne 3. do 5. februarja, Graškega predmestja (Melje) od dne 7. do 8. februarja, Magdalenskegu predmestja od dne 9. do 10. februarja. Za podnajemnike vseh mestnih okraje pa od dne 11. do 12. februarja. Hišni lastnik morajo oddati njihov hišni list, podnajemniki pa se morajo izkazati z njihovo policijsko zglasilnico. Izkaznice se bodo izdajale na Rotovžkem trgu št. 6, soba št. 5, vsakokrat od 8. do 14. ure.

— **Plesni venček** Društva jugoslov. poštnih uslužbencev v Mariboru, ki se vrši dne 1. februarja v vseh zgornjih prostorih Oficirskega doma, bo ena najlepših letošnjih predpustnih prireditev. Predpriprave so v polnem teku. Prijatelje poštene in nepotsiljene zabave opozarjamo na prireditev naših poštarjev. Komur je v spominu še lanski venček poštnih uslužbencev, ki je nad vse pričakovanje lepo uspel, ta gotovo ne zamudi prilike, da poseti tudi letošnjega. Svirala bode vojaška godba, v šotorih pa bodo pripravljena najrazličnejša okrepčila; pristni Jeruzalemčan seveda ne bo manjkal! Obleka promenadna.

— **Člani** „Prvega splošnega društva jugoslovenskih vpokojencev", ki še niso dobili članskih izkaznic, jih dobijo v tobačni trafiki, Koroška cesta št. 64. dnevno od 10—12. ure. Vpokojenci, vdove in sirote, ki bi radi pristopili k društvu, se lahko vpišejo pri gdčni F. Krošelj, Gosposka ulica št. 2-I. dnevno od 14. do 15. ure.

— **Dekoracije na trgovskem plesu** bodo nepričakovano lepe, ker hočejo naši mladi trgovci pokazati na tem polju vse svoje zmožnosti. Pričakuje se tudi velik obisk, ker bo dovolj zabave za mlade in stare.

— **Slov. trgovci, obrtniki in industrijci v Mariboru,** ki še niso dali na zapisnik svojo obrt zaradi izdaje skupnega seznama, naj to nemudoma storé, ker se bo že prihodnje dni izdala knjižica ter med občinstvo razdelila. Zadnji rok za objavo je 25. t. m. Opozarja se pa ponovno, da kdor to objavo opusti, ne pride v seznam, ker društvo nima drugega pregleda „Slov. trg. in obrt. društva v Mariboru.

---

zauri in došli so njihovi potomci, ki so se vepno bolj razlikovali od svojih praotcev, došli so kuščarji in krokodili; a morebiti so potomci teh nenavadnih plazivcev tudi želve. Se več: v ustrojstvu teh permskih plazivcev najdemo neke posameznosti, ki nas spominjajo na neke posebnosti, ki jih ima ustrojstvo ptičjega telesa in so morebiti tudi naši ptiči daljnji poganjek teh davno izumrlih plazivcev. Izumrli so naozauri, izumrli pelikozauri, žive pa v svojih potomcih, žive v onih naših kuščarjih, ki se v gorkem letnem času solnčijo na golih pečinah, žive v onih grabežljivih krokodilih, ki se kopljejo v vodovju Nila, Gangesa in Mississipa. Nimajo sicer nič več onega zagonetnega jadra na svojih plečih, a ustrojstvo njihovega telesa govori jasno, da so jim praočetje živeli v permski dobi kot naozauri in pelikozauri.

Priroda je hotela takoreč zapustiti človeku bližnjega potomca jadrastih kuščarjev, ker v Novi Zelandiji živi še danes manjša kuščarica tuatera, katere trnoviti podaljški hrbtenih krempljih so izrasli v male bodljike, ter stoje na hrbtu, kakor ostri zobje. Ta zadnji ostanek permskih plazivcev že izumira. Tuatera s svojo veličino ni dosegla naozaura in pelikozaura, ker zraste le kakih 25 do 50 centimetrov. Zaodela se je v zelenkaste boje z rumenkastimi pegami. Glavo ima štirioglato, precej oolg rep je trioglat in spominja na rep krokodila. Njeno telo pokriva oklop, sestavljen iz ogljatih plošč in okrogih luskin. Noge so kratke, močne in oborožene s petero krempljі.

To sicer ni zanimivo, vsekakor zanimivo pa je, da ima ta davni ostanek troje očes: med navadnimi očmi nahaja se ravno sredi temena tretje oko, ki najbrže ne služi vidu. Tuateri ugaja živalska hrana; lovi polže, žuželke, majhne ptice, dokler so še v gnezdu; včasih zaide tudi v vodo in plava vesljajoč s kratkimi nožicami. Sicer se skriva v luknjah in razpokah pod zemljo in si zna tudi sama izkopati luknje.

Kakor že omenjeno, tuatera že izumira. Ona je zadnji ostanek permskih plazivcev, ki so pred milijoni in milijoni let v velikih množičah naseljevali širne kraje naše zemlje.

— **Splošna organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot v Mariboru,** priredi v nedeljo, dne 30. januarja 1921 ob 9. uri predpoldne občni zbor v dvorani restavracije „Maribor" Grajski trg štev. 1 in sicer s sledečim sporedom: 1. Govor predsednika oziroma podpredsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika o delovanju minulega leta 1920. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. Vsi tovariši in tovarišice se vabijo, da pridejo polnoštevilno, da si izvolijo novi delovni odbor. Prosi se tudi vse tiste člane, kateri še za nazaj dolgujejo na članarini, da jo nemudoma poravnajo. Vsi, ki še niso organizirani, naj takoj pristopijo, ker je nujno potreben skupen nastop.

— **Požarna bramba na Pobrežju** pri Mariboru ima svoj letošnji občni zbor v nedeljo, dne 28. januarja, popoldne ob 13.30. uri v gostilni gospe Rojko na Spod. Pobrežju. Cenjeni podporni člani se uljudno vabijo na udeležbo.

— **Za člane „Društva zaseb. uradn. Maribor",** ki obiskujejo trgovska predavanja, se ista redno pričnejo v pondeljek, dne 24. jan. ob 19. uri v prostorih kot dosedaj. Predmet: Nauk o menicah.

— **Morilec Eferl prijet.** Ko se je v sredo zvečer vračal paznik Anton Korošec skozi lajtersberški gozd s svojo soprogo proti domu je nenadoma skočil iz gozda na cesto neznanec, katerega je paznik pozval, naj se legitimira. Neznanec je obstal ter povedal čisto na kratko: „Jaz sem Eferl!" Na to je stopil paznik k njemu ter ga pričel nagovarjati, naj se sam javi sodišču. Po dolgem nagovarjanju ga je končno res pregovoril in Eferl je odšel s Koroščem in njegovo soprogo v mesto, kjer se je res javil sodišču ter se sedaj nahaja v zaporu. Korošec dobi najbrže nagrado.

— **Promocija Masaryka.** Promocija predsednika dr. Masaryka za častnega doktorja filozofije zagrebškega vseučilišča se je izvršila dne 17. t. m. dopoldne. Rektor zagrebškega vseučilišča, dr. Radoničić, je v svojem govoru povdarjal zasluge Masaryka za Jugoslovene in za izpolnitev njih idealov. Predsednik Masaryk je v svojem govoru naglašal, da je vsako njegovo politično delovanje za Jugoslovene bilo obenem za Čehoslovaško. Predsednik Masaryk želi vsem profesorjem zagrebškega vseučilišča popoln znanstveni uspeh, da bi izšla na jugoslovenskih in čehoslovaških šolah spretna in sposobna generacija.

— **Za orožnike.** Vlada je odločila, da orožniki odslej naprej ne bodo služili v okrožju svojega rojstnega kraja.

— **Ponarejene novčanice.** V prometu so se pojavile štiri vrste ponarejenih novčanic po 20 dinarjev. Narodna banka je sklenila, da se novčanice 20 dinarjev takoj vzamejo iz prometa. Opis ponarejenih novčanic se bo te dni dostavili vsem državnim javnim blagajnicam ter se bo objavil v „Službenih novinah".

— **Izgubila se je** denarnica s približno vsoto 40 K in nekaj drugih listin. Pošten najditelj se naproša, da isto odda v našem upravništvu.

— **Zločinski kočijaž.** V Zagrebu je vozil kočijaž Gjuro Jarnec tako hitro in neprevidno po ulicah, da so bili pasanti v vedni nevarnosti. Ko je pred par dnevi zvečer zopet divjal po ulicah, ga je hotel redar Horvat zaustaviti ali Jarnec je le huje pognal konje. Tedaj je tekel Horvat za njim, ga dohitel in se povzpel v kočijo ali Jarnec ga je zgrabil ter ga vrgel na tlak, kjer je Horvat obležal nezavesten. Redar je bil odnešen v bolnico, kjer je radi težkih notranjih poškodb umrl. V bolnici se nahaja tudi Antonija Kolenc, katero je isti kočijaž povozil. Kolenc je pred porodom. Zločinec je bil oddan sodišču.

— **Uradništvo španskega ministrstva stavka.** Stavka uradništva španskega ministrstva se širi tudi na druga ministrstva. Vlada je podvzela energične korake, vendar pa je položaj zelo resen.

— **Avstrijsko pravo na laških univerzah.** Iz Rima se poroča, da je učno ministrstvo ustanovilo na paduanski univerzi učno stolico za avstrijsko pravo.

— **Zveza državnih uradnikov.** Zveza državnih uradnikov in uslužbencev je vladi izročila predlog, da v sestavo ministerijalne komisije kakor tudi interministerijalnih komisij vstopi predsednik zveze kot delegat zveze.

— **Ureditev cerkvenih vprašanj.** V ministrstvu za verstvo je podpisana odredba o centralizaciji celokupne cerkvene oblasti pravoslavne cerkve. Po tej uredbi bo najvišja zakonodajna oblast cerkveni sabor, najvišja upravna in izvrševalna oblast pa sinod. V tem ministrstvu se izdeluje proračun za leta 1921/22. Dosedanji proračun je znašal 6,972.429 dinarjev ter obsega tudi osebne izdatke za duhovništvo in uradništvo katoliške, pravoslavne in drugih konfesij v naši državi. Novi proračun bo izdatno večji.

Kultura in umetnost.

+ **Imenovanja na ljubljanskih gledališčih.** Prosvetno ministrstvo je imenovalo za voditelja ljubljanske opere ravnatelja Friderika Rukavino, za voditelja drame pa Pavla Golio.

+ **Svetovnoznani tenorist Caruso težko bolan.** Ameriški listi poročajo, da je bil v Newyorku nedavno operiran slavni tenorist Caruso, ki je obolel pred mesecem dni. Sedaj se je njegovo stanje tako poslabšalo, da se boje za njegovo življenje.

+ **Srebrna proslava Anatola Francéa.** Znameniti francoski književnik Amatol Francé, katerega dela so prevedena tudi v slovenščino (n. pr. Pingvinski otok), bo slavil v kratkem „noces d' argent" v institutu francoske akademije. Francé je član akademije že od leta 1896.

+ **Naši zapiski.** Socijalistična revija, št. 10—12 letnika 1920. ki je pravkar izšla, prinaša: Abditus: Slovenstvo, Jugoslovenstvo, socijalizem. — Dr. Mih Rostokar: Psihologija narodnosti. — Dr. Ant. Sagadin: Začetki socijalnega zavarovanja v Jugoslaviji. — Dr. M. Derčani: Boj prostituciji in spolnim boleznim. — I. S. Machar: Civis Romanus. — Pregled: Politika: K volitvam v Sloveniji. (Fran Erjavec.) — Epilog. (Joso Jurkovič.) — Gospodarstvo: Monopolizacija narodnega gospodarstva. (St. Likar.) — Literatura: N. Machiavelli. — Widar. (Dr. R. Krivic.) — Nove knjige. — Revije: Časopis za jezik, književnost in zgodovino. — (ec.) — Jugoslovanska Obnova — Njiva. (— ec.) — Kultura: † Anton Mahnič (Dr. Dr. Lončar.) — Razno: Grajanski. (Dr. Fr. Goršič.

Sokolstvo.

o **Prednjaški zbor Sokola v Mariboru** prireja vsako soboto s pričetkom ob 20. uri zvečer redna predavanja v II. razredu na državni realki v pritličju na desno. Ta predavanja hočejo nuditi priliko članstvu k poglobljenju v sokolski stvari, k pravemu umevanju sokolskega dela in tako izpopolniti telesno vzgojo v sokolskih telovadnicah. Zadnjo soboto je strokovni učitelj br. Pirc podal v svojem predavanju več dobrih misli o Sokolstvu in se zlasti dotaknil perečega vprašanja o važnosti sokolske vzgoje trgovskega in obrtnega naraščaja. Po predavanju se je razvila prav o tem vprašanju daljša debata, v katero so posegli sokolski voditelji, ki so iz lastnih izkušenj povdarjali, kolikega pomena je, da se posveča trgovskim in obrtnim vajencem v sokolskih telovadnicah največjo skrb in pozornost, kar je velike koristi vajencem samim, a tudi v narodnem oziru neprecenljive važnosti. Kako trpko je bilo čuti, da se je našel v Mariboru slovenski trgovec, ki je prepovedal obiskavati svojim vajencem telovadbo! Sicer pa je danes v Mariboru sokolska telovadba trgovskega in obrtnega naraščaja v najlepšem razvoju. — Prihodnje predavanje se vrši v soboto, dne 21. januarja ob določeni uri in sicer predava profesor br. Schaup o zgodovini telovadbe. Bratje in sestre udeležite se predavanja polnoštevilno. Zdravo!

o **Sokolu v Mariboru** je daroval gospod Puc Srečko 40 kron, za kar mu odbor izreka iskreno zahvalo!

o **Sokol v Mariboru** namerava oddati v najem svoje stavbišče na oglu Wildenrajnerjeve in Frančiškanske ulice. Prostor je pripraven za skladišče. Ponudbe naj se pismeno oddajo na odbor mariborskega Sokola.

Okrožno sodišče.

Odmevi Žagovčevih grehov.

Kazenski senat okrožnega sodišča se je v torek pečal z dosedaj še neporavnanimi grehi družbe znanega vlomilca v blagajno okrožne pukovske kom. Zagovca, ki je bil pri zadnji poroti obsojen na pet let ječe. To pot je prišla njegova sestra in njen ljubček šofer Andrej Leskovec ter ključavničar Josip Koban. Tudi tu so igrali neznani vojaki glavno vlogo.

Dne 8. marca preteklega leta je bilo vlomljeno na Meljskem Vrhu v vilo Alojzije König. Vlomilci so odnesli veliko blaga, same boljše reči od perila in obleke, niti zastorom pri oknih niso prizanesli. Leskovec, ki je bil intimen prijatelj Zagovca in skoro gotovo soudeležen pri vlomu v vojaško blagajno, pripoveduje, da sta ga v noči po tem vlomu v vilo dohitela dva mu neznana vojaka na Aleksandrovi cesti z veliko balo blaga ter mu je ponudila na prodaj. On je vojakom rekel, da ne kupi nič, toda pozna nekoga, ki se za tako blago zanima. Peljal je vojaka — če sta namreč res bila — k Kobanu. Le-ta je klub pozni uri — bilo je že polnoči — od vojakov prevzel blago, le tako, da ga spravi. Ker vojakov ni bilo po blago, je nesel nekatere boljše stvari v zastavljalnico, kjer je dobil 200 kron, drugo je shranil še doma in to je bila njegova smola. Kajti temu vlomu in tatvini so prišli na sled. Leskovec je pozneje zopet od dveh neznanih vojakov kupil šest namiznih prtov iz vloma v gostilni I. Lovca v Pobrežju. Poleg tega je sprejel na večer, ko so okradli vojaško blagajno, od Zagovca 4000 kron na „posojilo".

A ravno to posojilo je bilo za celo družbo usodepolno. Leskovec si je namreč nakupil koles in jih spravil v gostilni Paulitsch v Stolni ulici. To in pa ker je Leskovčeva ljubica in Zagovčeva sestra pričela razkošno življenje, je obrnila pozornost tudi policija na nje in nekega dne so vse te tiče prijeli. Zagovčeva sestra je imela 430 dinarjev skritih doma pri teti Rezi Jakolič v Brunšviku pri Račah, kjer je Zagovec spravil večino vojaškega denarja, je dobila sestra 1300 dinarjev, da si najame odvetnika za brata. Te čudne tete dosedaj še niso prijeli.

Dobili pa so za svoje grehe težko pokoro: Koban osem mesecev, Leskovec 18 mesecev in Zagovčeva, ki se je delala ves čas najbolj nedolžno, eno leto težke ječe.

Vreme.

○ **Veliki snežni viharji v Berolinu.** V noči od 18. na 19. t. m. je nad Berolinom in okolico razsajal velik snežni vihar. Med silnim snežnim metežem je padlo toliko snega, da so morali ustaviti večinoma ves promet cestne železnice in predmestnih vlakov. Vihar je napravil tudi na telefonskem in brzojavnem omrežju toliko poškodb, da je bil promet začasno ukinjen.

○ **Meteorologično poročilo.** Barometer je v noči od 17. na 18. januarja dospel na 726 — torej izredno nizko — a se je nagloma zopet začel dvigati. Dobili smo za marsikoga nepričakovano lepo vreme 19. in 20. januarja. Po izkušnjah je to naraven pojav. V našem zadnjem poročilu smo iz prikazni (lunin kolobar itd.) v noči 18. januarja sklepali pred vsem na velike snežne viharje z uplivom na naše kraje. Kakor iz zgornjega poročila razvidno, so bili res isto noč nenavadno razsežni snežni viharji nad Berlinom in okolico. To pa je doslej samo prvo tozadevno poročilo. Morali so biti drugod še hujši taki in sorodni elementarni pojavi. Njih upliv je za naše kraje prinesel očiščenje ozračja, torej trenotno lepo vreme. Toda, temu sledi morda že danes neizogibna reakcija, v nasprotnem slučaju b bili ravno naši kraji to pot izvenredna izjema.

Najnovejša poročila.

Vojvoda Mišić umrl.

LDU Beograd, 20. jan. Davi ob 5. uri je tukaj umrl vojvoda Mišić.

Sporazum v vprašanju severne meje.

Maribor, 20. jan. Kakor smo izvedeli, so dolgotrajna neposredna pogajanja med našo in avstrijsko delegacijo razmejitvene komisije glede mejnega odseka sv. Duh do reke Mure zaključena. Danes, v četrtek, je napravila komisija še zadnji ogled severno od St. Jurija na Pesnici, kjer so se določile zadnje podrobnosti. Besedilo sporazuma se objavi jutri.

Pred novo rusko ofenzivo.

DKU Pariz, 19. januarja. (Brezžično.) Sporočilo ruske vlade, da je Crno morje za nevtralno plovbo zaprto, se razlaga v pomorskih krogih tako, da se Rusija pripravlja za pomladansko ofenzivo, kar pa hoče obdržati tajno. Doznava se, da se gradi v pristanih Crnega morja podmornike.

Sforza o mali antanti.

DKU. Berolin, 19. jan. Kakor poroča „Berliner Tageblatt" iz Kodanja, je imel neki dopisnik lista „Politiken" v Avstriji razgovor z grofom Sforzo. Vprašan o mali antanti, je odgovoril Sforza, da so odnošaji Italije do Čehoslovaške najboljši. S Čehoslovaško ima Italija skupen interes, da se Avstro-ogrska ne obnovi. Ustanovitev male antante bi le jamčila izvršitev trianonske pogodbe.

Pašićeva čestitka Briandu.

LDU Beograd, 19. januarja. Predsednik ministrskega sveta in minister za zunanje posle, Nikola Pašić je poslal novoizvoljenemu ministrskemu predsedniku in ministru za zunanje posle francoske republike Briandu nastopno brzojavko: Spominjajoč se s hvaležnostjo, kar ste storili za naš narod v težkih urah njegove zgodovine, si štejem v čast, da Vam morem ob priliki Vašega imenovanja za predsednika vlade najsrčneje čestitati. Podpis: Pašić. Briand je poslal Pašiću s svoje strani tole brzojavko:

Smatram za svojo dolžnost, da Vam v trenutku, ko prevzamem upravo francoske republike, izrazim svojo željo, da obnovim svoje vezi z vrlim državljanom in odločnim patrijotom, ki nikoli, nitti v času najtežjih preizkušenj ni izgubil vere v svojo zemljo in ki je ramo ob rami s francoskim narodom deloval za zmago in odrešenje. Prepričan sem, da bo prisrčno sodelovanje ravnotoliko koristilo v miru za razvoj odnošajev, ki obstajajo med obema državama, kakor je to koristilo, da se je dosegel mir. Podpis: Briand.

Plebiscitna borba v Gornji Sleziji.

LDU Bitom 18. jan. (Orient) Zavezniške oblasti so med Glogowkom in Kedzierzynom izsledile nov transpot orožja, obstoječega iz treh vozov s puškami, strojnicami in drugim vojnim gradivom. Pošiljatev je bila namenjena za nemške tolpe, ki se klatijo po Gorenji Sleziji.

LDU Bitom, 18. jan. (Orient) Nemški teroristi so vrgli bombo v poljsko skladišče Wroblewski v Toseku (gliwiski okraj). Tri osebe so težko ranjene.

LDU Bitom, 18. jan. (Orient) V Gor. Sleziji so vzeli Nemci iz prometa približno 700 boljših lokomotiv in precejšnje količine železniških vozov ter jih odpravili v Nemčijo.

LDU Bitom, 18. jan. „Novi čas" javlja, da so poljski politični ujetniki v Gor. Sleziji povzročili veliko nemirov. Ujetniki se nahajajo v ječah že več mesecev, ne da bi bili zaslišani.

Perzijski šah ostane na prestolu.

DKU. Pariz, 19. jan. (Havas.) Perzijsko poslaništvo objavlja noto, v kateri označuje vesti o odstopu šaha za neutemeljeno. Po poročilu dopisnika „Daily Ekspressa" je šah pripravljen ostati na prestolu.

Gospodarstvo, trgovina.

| **Borza 19. januarja.** Zagreb: Berlin 224—230, Italija 516—520, London 547—552, New York 0—148, Pariz 915—925, Praga 182—195, Švica 0—2325' Dunaj 19.50—20. Valute: dolarji 146.75—147, avstr. krone 20—22 franc. frank 900—910, napoleondor 430—484, nemške marke 218—223, lejl 198—200, lire 508—512, levi 150, čehoslovaške krone 168. Dunaj: dinarji 1920—1940, dolarji 759—752, franc. franki 4790—4830, švic. franki 11.925—11.975, češke krone 941—947, madž. krone 125.50—127.50, lire 2590—2610, nemške marke 1198—1204, poljske marke 90.25—92.25, funti 2870—2890. Cürih: Berlin 9.95, New York 641. Pariz 49.10, Milan 22.30, Praga 8.10. Budimpešta 1.07½, Zagreb 4.10, Varšava 0.75, Dunaj 1.12½, avstrijske krone 0.90,

| **Za elektrizacijo naše države.** Pred kratkim se je prometno ministrstvo obrnilo na ministrstvo za javne zgradbe s prošnjo, da bi se sestavila strokovna komisija, ki naj bi izdelala načrt zakona o elektrifikaciji države. Ta načrt je sedaj dovršen ter se je poslal vsem gradbenim direkcijam na oceno. Po tem načrtu naj bi vsa električna podjetja v državi pripadla v prvi vrsti državi, dočim bi smeli graditi zasebniki samo tam, kjer jih ne gradi država. Država sama more izvesti tudi razlastitev proti odškodnini. Zasebniki morajo, ako hočejo porabljati tuje nepremičnine, dovoliti lastnikom teh nepremičnin soudeležbo na podjetju. Obstoječa električna podjetja sme država, ako smatra za potrebno, prevzeti v svojo last. Vzdrževanje krajevnih dokovodov in mrež spada v delokrog občinske uprave dotičnega kraja. Najvišji posvetovalni zbor v elektrotehničnih stvareh je državni elektrotehnični svet, ki obstaja iz 15 članov in in 15 namestnikov. V ta svet vstopi po en delegat ministrstva za trgovino in industrijo, za javne gradbe, poljedelstva, za promet, za šume in rude in za narodno zdravje, po en zastopnik vseh zbornic, po en zastopnik elektrostrojne fakultete ter inženerskega in pravniškega udruženja. Kot kontrolni organ za dohodke od električne energije se ustanovi pri trgovinskem ministrstvu elektrotehnični finančni odsek. Način, kako bo ministrstvo za javne gradbe izvršilo potrjeni načrt, se bo določil s posebno uredbo. Z ozirom na nujnost predmeta se bo ta zakonski predlog predložil konstituanti, takoj ko bo bo sprejeta ustava.

| **Naš lesni izvoz.** Pod naslovom: »Koliko lesa lahko izvaža Jugoslavija« priobčuje dr. Permutter v „L'Era Nuova“ zelo zanimiv članek. Po njegovih izvajanjih lahko izvaža naša država 1,680 000 m³ različnega lesnega materijala v vrednosti 888 milijonov dinarjev, lesnega oglja 4000 vagonov za 15 milijonov dinarjev, lesa za kurjavo 25 000 vagonov za 35 milijonov dina., 12 milijonov raznih hlodov v vrednosti 400 milijonov dinarjev. Razen tega se lahko izvozi 300 vag. tanina v vrednosti 80 milijonov dinarjev, vendar se pa lahko ta izvozna količina zviša na 4000 vagonov. Od ostale lesne produkcije se je izvozilo v preteklem letu 150.000 m³ v vrednosti 40 milijonov dinarjev. Skupni lesni izvoz bi znašal 4,130 000 m³, kar bi bilo redno po sedanjih lesnih cenah na pol drugo milijardo dinarjev. Skozi Trst se je prevozilo v prvem poletju leta 1920 21.100 vagonov. Lesni uvoz v Italijo znaša potemtakem 160.000 m³. Člankar je mnenja, da je ta uvoz napram bogastvu Jugoslavije zelo majhen ter bi se moral olajšati z zniženjen železniških tarifov in z regulacijo prometa.

| **Usoda 20% bonov.** Vsoto, ki si jo je obdržala država pri markiranju bankovcev kot 20% bone, znaša v celi deželi (?) skupno 920.000.000 K. V proračunskem načrtu za leto 1921-21 se predvideva, da se vse provizorične bone, ki so izstavleni na več kot 1000 kron, spremeni v stabilne 30% državne zadolžnice, ki se morajo amortizirati do 31. decembra 1920. Take bone se je izdalo za prilično 230 milijonov kron. One bone pa, ki se glase na nižje svote kot tisoč kron in takih je 590 milijonov, se mora izplačati najkasneje do 1. aprila t. l. Toliko v znanje imejiteljem takih provizoričnih bonov.

| **Tuje vrednostnice na Madžarskem pod zaporo.** Po naredbi madžarske vlade se stavi 20 do inozemskih vrednostnic, ki so bili deponirani na madžarskem upravnem ozemlja, pod zaporo.

| **Revizija carinskih tarifov.** V finančnem ministrstvu se je sestavila komisija za revizijo carinskih postavk in tarifov. Za predsednika je imenovan gospod Kukić, generalni ravnatelj državnih carin.

Poslano.*

Državnemu učitelju, gospodu

Čuček Franjo-tu

v Murski Soboti.

Na Vaše »Poslano« v časopisu »Jutro« z dne 14. t. m., kjer me napadate, ni vredno, da bi Vam dajal posebnega odgovora. Tozadevni odgovor bodete dobili sodnijskim potom.

Umevno je, da Vaše »Poslano« izvira iz maščevanja vsled dobro Vam znane zadeve v Murski Soboti.

Gospod učitelj, prosim Vas, zapomnite si geslo: »Kdor hoče mladino v Prekmurju v pravem jugoslovanskem duhu poučevati — isti ne sme pijančevati!«

Ivo Karara

79 policijski uradnik v Murski Soboti.

* Za »Poslano« odgovarja uredništvo le kolikor določa zakon.

Ne pozabite na naročnino!

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Blagajničarka se takoj sprejme. Ponudbe z zahtevo plače pod »Blagajničarka« na upravništvo. 81

Dve hišici s dvema prosilna stanovanjima ste za prodati. Naslov v upravništvu. 77

Proda se: Inventar za gostilno, 20 kompletnih postelj in 15 velikih zabojev. Glavni trg 5, Vicel. 75

Vino, 30 hektolitrov letnika 1920 za prodati. Gregorčičeva ulica št. 4, II. nadstropje. 71 3—2

Išče se **mobilirana soba** s prostim vhodom za enega ali dva gospoda. Ponudbe na upravo lista. †

Ženitna ponudba.

Državni uslužbenec srednje starosti želi za takojšnjo poroko znanstva z vdovo, posestnico v mestu ali na deželi. Tudi vdove z otroci niso izključene. Naslov se izve v upravi lista. 80 4—1

Novo došlo!

Maroni pristni	kg	K	16·—
paradižniki	„	K	24·—
kumerce v stekl.	„	K	120·—
čaj Ceylon	dkg	K	1·—
„ „	kg	K	85·—
jabolka	„	K	5·50

Vsak dan sveže kislo zelje pri tvrdki

Slemenšek, Maistrova ulica 17

Pristopajte k Jugoslov. Matici!

Učenec

se sprejme kot litografični strojnik v podružnici Mariborske tiskarne, Strossmayerjeva ulica št. 5. †

Naročam tem potom vsem,

da v svojih trgovinah ne dajo moji ženi nič drugega nego samo pravo „Erdal“-liščilo za čevlje iz terpentina. — Kakega drugega mazila ne trpim v moji hiši!

D. Smiljanić
štedljivi gospodar.

82

Kje? Pozor! Kje?

Naznanjam cenjen. občinstvu, da izdelujem najhitreje **nove čevlje** in tudi **zgornje dele** ter izvršujem vsakovrstna **popravila** najceneje.

Ciril Lovec, Maribor, Glavni trg št. 4
(na dvorišču).

Motorje za istosmerni tok
(Gleichstrom)

14 HP, 3 HP, 1 HP z napuščaji (Anlass), ter **motor na plin** proda

Mariborska tiskarna d. d.
Jurčičeva ulica 4.

V. Marsano „Timex“ Zagreb

Poslovnica za moderno ureditev tvornic, stroji in orodja.

Glavni zastopnik tvrdke

Rietschl & Henneberg, Wien VIII.

za Jugoslavijo in področje mesta Reke.

Centralne kurjave. Naprave za zračenje. Naprave za vodovode. Naprave za sušenje. Ventilatorji.

Projekte pošiljamo brezplačno. — Zahtevajte naše specijalne ponudbe.

Telefon št. 2—26. ZAGREB Nikolićeva ulica 8

Ravnokar so dospeli:
Lustri in drugi predmeti za razsvetljavo, pritrdilne, obešalne in namizne svetilke.
Velika zaloga vseh električnih predmetov.

„EDISON“
Hinko Pastirk
Tehnič. podjetje
Aleksandrova cesta 44
(pri južnem kolodvoru).

Električne instalacije,
prenosi sile se izvrše točno, iz najboljšega materijala in po najnižjih cenah. 78
Velika zaloga vseh električnih predmetov.

Opozarjamo naše cenjene naročnike in odjemalce, da smo za inkasiranje inseratov, naročnine ter tiskovin pooblastili g. F. Antončiča, hišnika naše tiskarne, kateri se izkaže tudi s tozadevno izkaznico.

Mariborska tiskarna d. d.

Pohištvo!

Tovarna in zaloga Koroška cesta 46—53
Peter Hochnegger in drugovi
priporočajo
svojo bogato zalogo kompletnih spalnih sob, kuhinjske opreme iz mehkega in trdega lesa, kakor posamezne dele po znižanih cenah.

Telefon štev. 375

Spedicija vseh vrst. • Sprejemanje blaga v skladišča. Zasarinjenja in zavarovanja. • Mednarodni prevozi.

:-: Spedicijska dostavno podjetje južne železnice. :-:

„BALKAN“
MARIBOR

Brzojav. naslov: Spedbalkan.

Selitve z patentiran. pohištvenimi vozovi na vse strani.
• Skladišče spojeno s tirom južne železnice. •
Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji.

Pisarna: Aleksandrova cesta 13. — Skladišča: Aleksandrova cesta 70, Koroška cesta 19.
Centrala: LJUBLJANA. — Podružnice: MARIBOR, BEOGRAD, ZAGREB, TRST, WIEN.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor. — Tisk: Mariborska tiskarna d. d.